

Cirkulär ekonomi

Teman idag

- Övergripande om cirkulär ekonomi och resursanvändning
- EU och Sverige
- Exempel cirkulära affärsmodeller
- Kraftsamling Cirkulära affärsmodeller, Västra Götaland

Fakta och siffror

100 miljarder ton material togs ut globalt under 2019.

90 % hot mot biologisk mångfald beror på materialutvinning.

60 % av materialet är förlorat efter första användningen.

5 % av världens material är återvunnet.

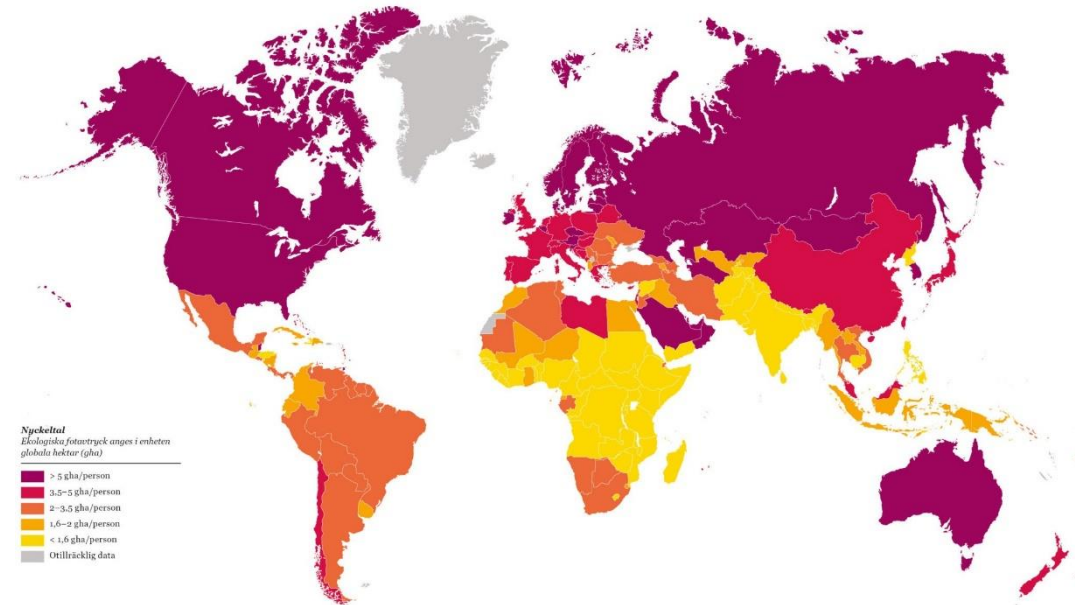
700 miljarder USD dollar kan sparas årligen globalt vid materialeffektivisering.

Källa:

The circularity GAP report 2019, 2020

Industrial Transformation 2050

2022-05-05

1970 räckte jordens råvaror hela året.
2021 tog de slut 29 juli.

[Earth Overshoot Day 2021 Home - #MoveTheDate](#)

Country Overshoot Days 2021

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

Plats 10
Sverige 6 april

Jordens produktiva yta
Befolkningen globalt

Country Overshoot Days 2020 - Earth Overshoot Day

Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, 2021 Edition
data.footprintnetwork.org

Sverige är 3,4 % cirkulärt. Snitt 8,6 %

- Enormt stor användning av jungfruliga råvaror.
- Ca 25 ton/person/år. Globalt plats 10
- Omfattande produktion och konsumtion
- Stor materialutvinning

Finns en stor potential till förbättring!

Maximal kundnytta – minimal resursåtgång

- Cirkulär affärsmodell - frikoppla ekonomisk lönsamhet från resursförbrukning
- Gör rätt från början – design/ produktutveckling tas 80 % av besluten
- Materialen bibehåller ekonomisk värde över tid.
- Biologisk mångfald, ekosystem är i fokus – avfall och klimatfrågan en effekt

Vad händer i EU och Sverige?

EU – Green Deal/ Circular economy action plan

- En framtidsinriktad agenda för att skapa ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa.
- Avgörande att stora aktörer som går över till cirkulär ekonomi. Del av EU:s nya industristrategi och tillväxtstrategi.
- EU ska påskynda en regenerativ tillväxtmodell - som ger mer tillbaka till planeten än den tar - och hålla sin resursförbrukning inom planetens gränser.
- Öka EU:s BNP med ytterligare 0,5 % fram till 2030, 700 000 nya arbetstillfällen
- Flera strategier – Sustainable Product Initiativ, Right to repair, Circular Textile

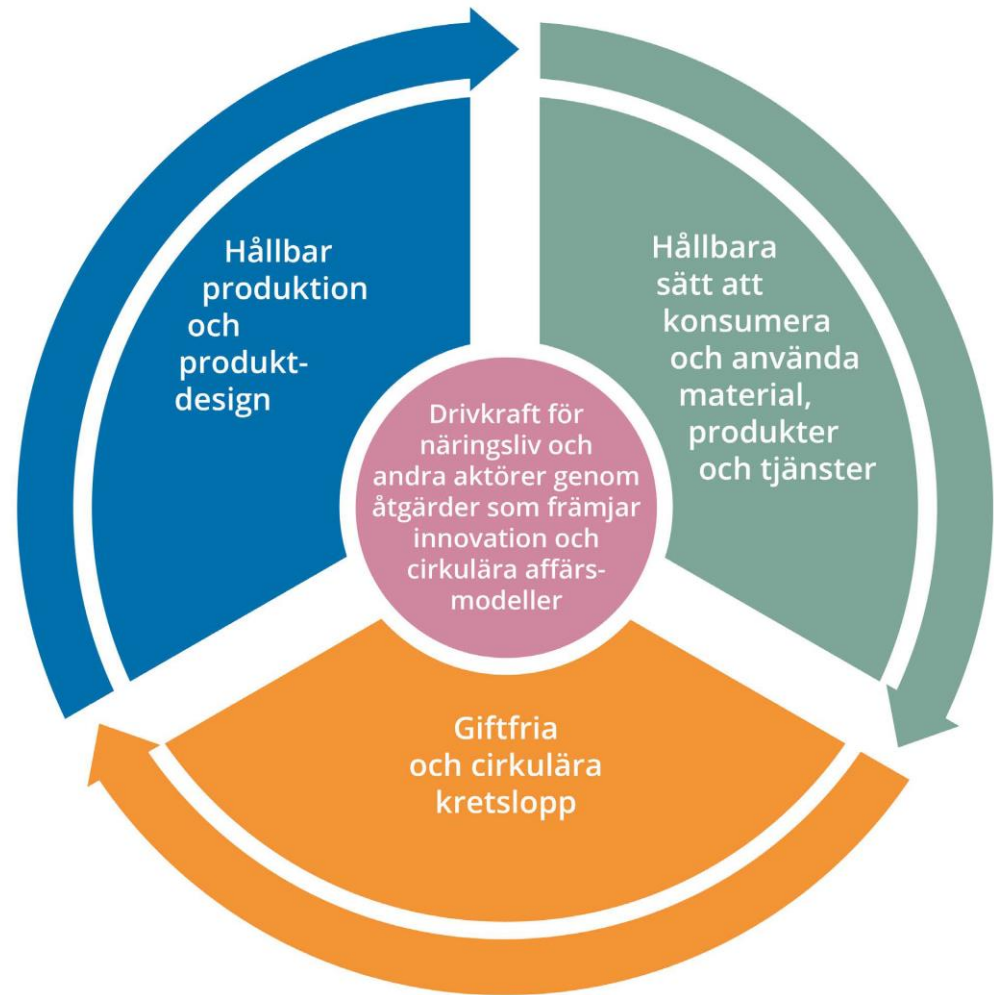
https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sv

Förslag till förändringar inom EU

- Stimulera ”**produkt till tjänster**”, ”**rätt att reparera**” och andra modeller där **producenterna behåller äganderätten till produkten**.
- Möjliggöra **återtillverkning** och **materialåtervinning av hög kvalitet**.
- Öka **innehållet av återvunnet material i produkter**
- Införa ett **förbud mot destruktion av osålda produkter**.
- Mobilisera potentialen för **digitalisering** av produktinformation
- Belöna produkter baserat på deras **olika hållbarhetsprestanda**
- **Produktpass** som visar produkternas innehåll

Cirkulär strategi och handlingsplan för Sverige:

1. Hållbar produktion och produktdesign
2. Hållbar konsumtion
3. Giftfria kretslopp
4. Cirkulära affärsmodeller som drivkraft för innovation hos näringsliv och andra aktörer.

Prioriterade materialströmmar

- EU: Elektronik och IKT, batterier och fordon, förpackningar, plast, textil, bygg, livsmedel, vatten och näringsämnen.
- Sverige: Plast, textil, förnybara och biobaserade råvaror, livsmedel, bygg- och fastighetssektorn samt innovationskritiska metaller och mineraler.
 - Handlingsplan för plast
 - Utredning/remiss producentansvar textil
 - Utredning sekundär användning metaller
 - Offentlig upphandling fossilfritt/cirkulärt – 15 milj upphandlingsmyndigheten

Delegationens förslag 2022, axplock

Förslag från flera expertgrupper

- Miljömål "Ett resurseffektivt samhälle"
- Cirkulär plan med industri, kommuner
- SCB följa resursflöden
- Ekonomiska styrmedel, mål och utredningar kring förlängd livslängd, billigare med återvunnet än nytt, kvotplikt för vissa material

Förslag till strategier - gör rätt från början

- 1) Bygg cirkulärt
- 2) Värna om ett sunt livsmedelssystem
- 3) Tillverka cirkulärt
- 4) Omforma utvinningsindustrin
- 5) Hållbar mobilitet
- 6) Ansvarsfull design av förbrukningsvaror.

Exempel cirkulära affärsmodeller

”Offentlig sektor ställer krav”

2022-05-05

”Konsumenstryck förändrar butikers utbud”

Modedekjorna testar cirkulärt och F/activisterna trycker på.

- Second hand in på gallerior
- Nya kollektioner av restflöden
- Hyr ut kläder
- Uppdaterar med tryck i butik
- Skrädderitjänster
- Transparenta kollektioner
- Tvättar sneakers
- Produktion efter beställning
- Nätverk köpcentrum/butiker

”Återbrukat tegel sparar 96 % i klimatpåverkan jämfört med att använda nytillverkat tegel”

<https://tegel.brukspecialisten.se/produkter/aterbrukatfasadtegel/>

”Cirkulärt mer bekvämt än linjärt”

Husqvarna hyr ut maskiner och ansvarar för all service – Tools for you

Appar - delningsekonomi

- En mängd appar för att köpa begagnat, minska svinn mm inom flera områden.

Flera utmaningar i omställningen

- Linjärt system är norm och otroligt effektiv logistik
- Lätt och billigt att köpa nytt material – viss råvarubrist på senare tid
- Komplex att ställa om till design för cirkularitet och förändrade affärsmodeller – tjänst eller produkt.
- Vill köpa rena återvunna material – lämnar ifrån sig obrukbart
- Språng istället för ständig förbättring, kan utmana dagens lönsamhet
- Förändringar på företagsnivå – branschnivå - samhällsnivå

Kraftsamling Cirkulära affärsmodeller

STRATEGIS MÅL 2030

Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

Robust och sammanhållet • Jämlikt och öppet • Fossiloberoende och cirkulärt

LÅNGSIKTIGA PRIORITERINGAR

Stärka innovationskraften

— för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

Bygga kompetens

— för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande

Öka inkluderingen

— för tillit och sammanhållning

Knyta samman Västra Götaland

— för hållbar och förbättrad tillgänglighet

TVÄRSEKTORIELLA KRAFTSAMLINGAR

Fullföljda studier

Digitalisering

Elektrifiering

Cirkulära affärsmodeller

Västsverige – en innovativ cirkulär arena

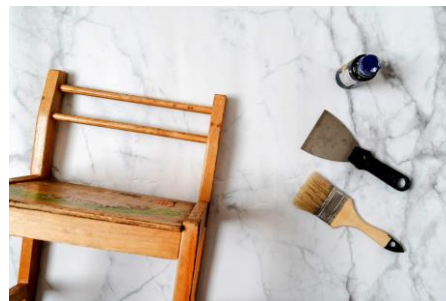

Prioriterade insatser

- 1) Bygg cirkulärt
- 2) Värna om ett sunt livsmedelssystem
- 3) Tillverka cirkulärt
- 4) Omforma utvinningsindustrin
- 5) Hållbar mobilitet
- 6) Ansvarsfull design av förbrukningsvaror.

Våra prioriterade material:

- Bygg, Interiör, Plast, Textil

Stärka innovationskraften

Förändra utbudet hos företag

- Design för cirkularitet
- Cirkulära affärsmodeller
- Biobaserade och lokala material
- Ökat återbruk

Branschsatsningar

- Plattform för fastighet och bygg
- Europas innovativa spets / Circular Hub
- Innovationsnod för interiör
- Kemi- och materialklustret

Öka efterfrågan

- Offentlig upphandling
- Verktyg för rutiner och flöden
- Cirkulär kommun
- F/ACT Movement
- Ökat återbruk
- Flera satsning i VGR inom möbler, plast, textil och bygg.

Kompetensutveckling

Stärka kompetensen

Utbilda affärs- och innovationsrådgivare

Flera aktörer som arbetar för att stärka kompetensen hos företag.

Kartläggning och påverkan

Behöver bättre kunskapsunderlag

Analysera resurseffektivisering

Cirkulära värdenätverk och flöden

Tack för att du lyssnade.

Lycka till!